

Grote verschillen tussen graskuilen

Door de verscheidenheid van maaimomenten van gras in het voorjaar van 2019, is er een grote variatie in kuiluitslagen. Het is een uitdaging om daarmee een goed uitgebalanceerd winterrantsoen samen te stellen.

AUKJE GEURTSSEN, dierenarts

Veehouders hebben afgelopen voorjaar op tijd kunnen bemesten door de vrij droge winter. Maart was nat en zacht en ook in april was de temperatuur

hoger dan gemiddeld. Verder was het die maand vrij droog, scheen de zon volop, maar waren de nachten koud. Met Pasen, op 21 en 22 april, was het zonnig en maar liefst 25 graden. Hierdoor was er veel suiker in het gras aanwezig: een suikergehalte van ruim 150 gram/kg droge stof in de kuilen met dit voorjaarsgras is geen uitzondering. Veel suiker geeft smaak aan de kuil, er liggen echter ook risico's op de loer.

Voldoende structuur is essentieel

Een groot deel van de voorjaarskuilen is gemaakt rond eind april, een ander deel in de eerste week van mei en het laatste deel eind mei. De eerste snedes die in april gemaaid zijn, zijn erg bladrijk en extreem goed verteerbaar. Voldoende structuur bij deze kuilen is essentieel om de koeien gezond te houden. Begin mei was het weer minder gunstig. Er was veel regen en het weer was onzeker. De gewonnen kuilen van begin mei hebben een laag drogestofgehalte en een hoog gehalte aan onbestendig eiwit. Ook deze kuilen zijn snel verteerbaar en er zal voldoende structuur en energie gevoerd moeten worden om het eiwit uit deze kuilen goed te kunnen benutten en de koeien vitaal te houden. Veehouders die half of eind mei de eerste snede maaiden, hadden een dik pak gras staan. De gewonnen graskuilen in deze periode bevatten een wat lager eiwitgehalte, een hoger ruwecelstofgehalte en bevatten een hoger drogestofgehalte. Deze kuilen zijn beter in balans. Analyse van alle voorjaarskuilen van 2019

Droge kuilen met veel suikers geven een risico op broei in de kuil.

FOTO: CHRIS VLAANDEREN

laat zien dat de VCOS, ofwel de verteringscoëfficiënt organische stof, ten opzichte van vorig jaar ook hoger is. Dit betekent dat de kuilen sneller en beter verteerbaar zijn dan vorig jaar. Een hoog suikergehalte gaat vaak samen met een hoge verteringscoëfficiënt en geeft een verhoogd risico op pensverzuring. Voldoende structuur, bijvoorbeeld door de eerste snede te combineren met een structuurrijke latere snede, kan de snelheid compenseren. Droge kuilen met veel suikers geven een risico op broei in de kuil en dit wordt al bij diverse eerste snedes waargenomen. Vaak is het melkzuurgehalte in deze kuilen lager, waardoor de conservering minder goed is en broei op de loer ligt.

Uitdaging

Door de grote variatie in maaimomenten is er ook een grote variatie in kuiluitslagen. Ten opzichte van 2018 bevatten de voorjaarskuilen gemiddeld meer suiker, minder ruwe celstof, zijn ze sneller verteerbaar en afhankelijk van het maaimoment is er een grote variatie in eiwitkwaliteit. Een mooie uitdaging voor een goed uitgebalanceerd winterrantsoen.

Uitslag Eurofins

Voorbeeld van een natte eerste snede, eind april gemaaid op kleigrond. Opvallend zijn onder andere het lage drogestofpercentage, de hoge verteringscoëfficiënt (VCOS) en veel onbestendig eiwit (OEB). De natte kuil geeft omzetting van eiwit naar ammoniak (hoog NH₃-fractie). Doordat het gras met vochtig en donker weer is ingekuild, is het suikergehalte laag.

		Resultaat product drogestof	Streef- traject		Resultaat drogestof	Streef- traject
DS		254	300 – 500	Ruw as	121	90 – 120
pH		4,5	3,7 – 4,5	VCOS (%OS)	79,9	76 – 80
Boterzuur		8,0	< 3,0	NH ₃ -fractie (%RS)	14	< 10
Azijnzuur		14	10 – 20	Nitraat	5,3	< 7,5
Melkzuur		80	50 – 90	Ruw eiwit	196	160 – 190
VEM	243	954	880 – 940	Ruw eiwit totaal	229	170 – 210
VEVI	254	997	900 – 980	Oplosbaar ruw eiwit (%RE)	75	40 – 60
DVE*	15	60	60 – 80	Ruw vet	52	30 – 50
CEB*	27	108	40 – 80	Ruwe celstof	250	230 – 280
VOS	179	702	680 – 720	Suiker	14	20 – 60
FOSp*	150	591	525 – 600	NDF	445	420 – 500
OEB* 2 uur	29	115	40 – 95	NDF vert. br. hd. (%NDF)	77,6	70 – 80
FOSp* 2 uur	76	298	225 – 300	ADF	267	240 – 290
Structuurwaarde		2,8	2,6 – 3,0	ADL	16	20 – 30
Verzadigings- waarde		1,08	0,95 – 1,10			